

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 46. kalendářní týden, 12. – 18. 11. 2023 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 46, 12 November – 18 November 2023

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report12-18-november-2023-week-46>

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

- 1. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP**
- 2. Klasifikace variant SARS-CoV-2**
- 3. Sezónní surveillance viru západonilské horečky, One Health, 2023**
- 4. Outbreak *Salmonella* *Strathcona* ve více zemích, včetně Německa**

1. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP

Na konci 45. týdne (končícího 12. listopadu 2023) se v populaci mnoha zemích EU/EHP zvýšil výskyt respiračních onemocnění - chřipce podobných onemocnění (ILI) a akutních respiračních infekcí (ARI). Podíl závažných akutních respiračních infekcí (SARI) v sekundární péči byl srovnatelný se stejným obdobím loňského roku.

SARS-CoV-2 nadále cirkuloval ve vyšší míře než respirační syncytiální virus (RSV) a sezónní chřipka. Země hlásily kombinaci rostoucích a klesajících trendů aktivity a závažnosti SARS-CoV-2.

Aktivita RSV se nadále zvyšovala, s největším výskytem u dětí ve věku 0-4 let. Aktivita sezónní chřipky zůstala na nízké úrovni, i když v některých zemích existují důkazy o rostoucím geografickém rozšíření.

2. Klasifikace variant SARS-CoV-2

Od poslední aktualizace ze dne 27. října 2023 nebyly do 13. listopadu 2023 provedeny žádné změny v klasifikacích ECDC pro varianty vzbuzující obavy (VOC), varianty zájmu (VOI), sledované varianty (VUM) nebo deeskalované varianty.

Mezi variantami SARS-CoV-2. v současné době celosvětově i v EU/EHP dominují varianty XBB.1.5+F456L.

Od 6. listopadu 2023, za 42. týden (16. října 2023 až 22. října 2023):

- varianty podobné XBB.1.5 linie cirkulují v zemích EU/EHP v mediánu 67 % (rozmezí: 32-76 %). Celkový podíl linií XBB.1.5+F456L se v zemích EU/EHP vyrovnal, přičemž v posledních několika týdnech byly pozorovány stabilní trendy.
- varianty podobné XBB.1.5+L455F+F456L vykazují rostoucí trend ve všech zemích EU/EHP s dostatečným počtem hlášení, s mediánem podílu 17 % (rozmezí: 26-50 %). V této skupině se vyskytují především linie HK.3 a GK*.

- varianta BA.2.86 je nově vznikající linie SARS-CoV-2, která se vyznačuje vysokým počtem spike mutací, jež se liší od předchozí verze BA.2 a současně cirkulujících variant odvozených od XBB. BA.2.86 cirkuluje v EU/EHP v nízkém počtu (medián 8 % v EU/EHP celkově). Varianta BA.2.86, včetně svých podlinií je nejrychleji rostoucí variantou v EU/EHP, přičemž v posledních několika týdnech byly pozorovány rostoucí trendy.

3. Sezónní surveillance viru západonilské horečky, One Health, 2023

Od poslední aktualizace byly k 15. listopadu 2023 hlášeny tři případy infekce virem západonilské horečky (WNV) u lidí v zemích EU/EHP, případy byly hlášeny z Rumunska (2) a Španělska (1). Země sousedící s EU oznámily jeden případ infekce WNV u člověka (Severní Makedonie).

Celkově bylo za rok 2023 hlášeno 695 případů infekce WNV u lidí v zemích EU/EHP a 93 případů ze sousedních zemí EU. U zvířat bylo za rok 2023 hlášeno 137 ohnisek mezi koňovitými a 243 ohnisek mezi ptáky.

4. Outbreak *Salmonella Strathcona* ve více zemích, včetně Německa

Od 1. ledna bylo do 13. listopadu 2023 v devíti zemích EU/EHP, ve Spojeném království a ve Spojených státech nahlášeno 149 případů *Salmonella Strathcona*. Případy *Salmonella Strathcona* se vyskytly v Rakousku (17), Finsku (2), České republice (13), Dánsku (4), Francii (9), Německu (47), Itálii (34), Lucembursku (1), Norsku (1), Spojeném království (13) a ve Spojených státech amerických (8). Nejvíce případů bylo hlášeno v období od srpna do října 2023. Podle dostupných informací jsou postiženy různé věkové skupiny bez výrazného rozdílu mezi pohlavími (68 žen a 54 mužů). Informace o cestovní anamnéze byly k dispozici u 19 případů v EU/EHP a Spojeném království. Případy hlásily nedávné cesty do různých zemí včetně Chorvatska (n=7), Itálie (n=5), Černé Hory (n=5), Egypta (n=1) a Evropy (blíže neupřesněno; n=1). Šest dotazovaných případů v USA hlásilo cesty do Evropy (Španělsko, Itálie, Chorvatsko, Francie a Slovinsko). Cestování do Itálie hlásily 4/6 případů z USA.

Jedná se o ohnisko ve více zemích s geneticky úzce příbuznými případy hlášenými od roku 2011.

Na základě dostupných informací a opakovaného, sezónně zjišťovaného výskytu případů je pravděpodobné, že existuje společný zdroj kontaminace. Na základě šetření u 52 případů hlášených v roce 2023 byla před propuknutím onemocnění u 32 případů (61,5 %) zjištěna konzumace čerstvých rajčat (jakéhokoli druhu). Navíc z 52 případů 25 uvedlo konzumaci vajec (48 %) a 24 případů (46 %) konzumaci sýra.

S. Strathcona je v EU/EHP vzácný sérotyp. V roce 2022 bylo v EU/EHP hlášeno 89 případů. Výrazný nárůst byl zaznamenán mezi roky 2018 a 2019, kdy bylo hlášeno 28 a 98 případů. Od roku 2019 je trend stabilní.

Hodnocení ECDC: Jedná se o znovu se objevující sezónní ohnisko 149 infekcí *S. Strathcona* hlášené v roce 2023 z devíti zemí EU/EHP, Spojeného království a USA, přičemž většina případů byla hlášena mezi srpnem a říjnem. Mikrobiologické důkazy naznačují společný zdroj. Epidemiologická a mikrobiologická data naznačují, že

nejpravděpodobnější vehikulem infekce by mohla být rajčata, ale tato hypotéza vyžaduje další zkoumání. Riziko nových infekcí zůstává, dokud budou pokračovat sezónní dodávky kontaminovaných produktů. V budoucích sezónách se pravděpodobně objeví nová ohniska, dokud nebude kontaminované vehikulum identifikováno, zpětně vysledováno a nebudou zavedena kontrolní opatření.

Akce: ECDC monitoruje událost v EpiPulse a sdílí informace prostřednictvím zprávy CDTR. ECDC vyzývá země, aby jakékoli informace týkající se této epidemie hlásily prostřednictvím EpiPulse. Dne 9. listopadu 2023 se uskutečnila telekonference s kontaktními místy v zemích EU/EHP, Spojeném království a Spojených státech. Další šetření probíhá.

Další informace: Müller et al 2016. Outbreak *Salmonella* *Strathcona* caused by datterino tomatoes, Denmark, 2011, Epidemiol Infect. 2016 Oct;144(13):2802-11:
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9150450/>